

Muzeum Vysočiny Třebíč digitalizuje tisíce sbírkových předmětů. Do deseti let plánuje kompletní zpracování historických plakátů a fotografií

5.9.2025 - Monika Brothánková | Krajský úřad Kraje Vysočina

„Proces cílené digitalizace zahájilo Muzeum Vysočiny Třebíč v roce 2023, když získalo první dotační podporu Ministerstva kultury ČR z programu NPO 1 a také odstartoval víceletý projekt z IROP. O rok později vzniklo vlastní digitalizační pracoviště se specializovanými přístroji, které muzeum zafinancovalo z projektu IROP,“ uvedl radní Kraje Vysočina pro oblast kultury a památkové péče Miloš Hruža.

Díky aktuálně schváleným projektům z NPO3 v Třebíči postupně rozšiřují digitalizační techniku. Například už koupili velkoformátový skener A0, a také zapojili externí digitalizační službu.

„Zpracovávají takové typy předmětů, pro jejichž digitalizaci nemáme přístroje. Jde například o 3D digitalizaci souboru historických kraslic nebo deseti moderních betlémů regionálního tvůrce Josefa Macholána a dále o filmové záznamy na VHS a tzv. osmičkové filmy,“ prozradil ředitel Muzea Vysočiny Třebíč Michal Zábrš.

Digitalizace je pro nejen krajská muzea a galerie cestou k ochraně sbírek, ale také k jejich zpřístupnění veřejnosti bez nutnosti fyzické manipulace. Muzeum využívá skenerA0+ a skenery pro skenování pozitivů a negativů do formátu A3, které jsou připojené k výkonným počítačům. Digitální obsah včetně popisných metadat se ukládá a zálohuje na serveru NAS a správa a zálohování systémů probíhá v rámci podpory Technologického centra Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Aktuálně se cílená digitalizace Muzea Vysočiny Třebíč soustředí na dva sbírkové fondy, které jsou více ohrožené možným rizikem degradace a navíc patří k badatelsky vytíženým souborům. Jde o fond historických plakátů s přibližně 20 tisíci položkami, které neustále přibývají, a o fond fotografií s vyššími desítkami tisíc. „S těmito fondy pokračujeme i v letošním roce, od poloviny roku s finanční podporou z NPO 3, což nám umožní využít na našem pracovišti i externí spolupracovníky, kteří nám pomohou zrychlit a dále zefektivnit proces digitalizace,“ uvedl Michal Zábrš s tím, že právě tyto sbírky by mohly být zcela zpracované do deseti let.

Digitalizace zahrnuje nejen kvalitní nasnímání předmětů, ale i tvorbu metadat. Každý sken v muzeu doplňují o podrobný popis včetně techniky zpracování, datace, rozměrů nebo informací o poškození. Datové soubory budou letos v muzeu připravovat ke zveřejnění v muzejních on-line databázích.

Kraj Vysočina realizaci obou projektů z NPO 3 podpořil poskytnutím předfinancování v podobě bezúročné zápůjčky ve výši 3,8 milionu korun. Více než tři miliony pokryjí dotace, zbytek tvoří spoluúčast muzea a nezpůsobilé výdaje projektu.

Muzeum Vysočiny Třebíč má ve svých sbírkách zapsáno téměř 178 000 sbírkových předmětů. Reálný počet fyzických předmětů – jednotlivých kusů ale vysoko přesahuje milion.

A jak taková digitalizace vypadá?

Digitalizuje se ve vysokém rozlišení. Pro další zpracování se snímky zmenšují, ořezávají a podle

potřeby převádí do jiných formátů. Od každé tiskoviny vznikají minimálně dvě kopie – přední strana a rub. Například u pohlednic jsou zajímavé osobní vzkazy, známka nebo poštovní razítko. K pořízeným snímkům se pojí tzv. metadata. Ta zaznamenávají popis předmětu slovně, rozměry, materiál, techniku zpracování, stávající stav i jeho poškození.

- Úvodní foto: Muzeum Vysočiny Třebíč
- tisk@kr-vysocina.cz

https://www.kr-vysocina.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=4134019&id_org=450008